

Založit soukromou střední školu? Dnes skoro nemožné

(Hospodářské noviny, 17.9.2015, Markéta Hronová)

Míst na středních školách je v Česku o čtvrtinu víc než dětí, a stát proto tlačí kraje jako zřizovatele veřejných středních škol k jejich rušení či slučování. Provoz poloprázdných škol je pro státní rozpočet příliš drahý.

Nad soukromými školami, kterých jsou v Česku zhruba čtyři procenta, kraje přímý dohled nemají. O jejich vzniku nebo rozšíření kapacity rozhoduje ministerstvo školství. Kraje to více ovlivnit nemohou, ačkoliv vnímají soukromé školy jako konkurenci. Pokud už ministerstvo jednou školu povolilo, může ji zrušit pouze v případě vážných pochybení.

A s tím mají problém. Ústeckému kraji například vadí soukromé školy, které vychovávají administrativní pracovníky, vyučují ekonomické obory nebo připravují kadeřníky či kuchaře. "Jejich absolventi nemají dostatečné uplatnění," říká tiskový mluvčí kraje Zdeněk Rytíř.

Přitom i soukromé školy podporuje finančně stát, na žáky v nich přispívá 90 procenty částky, kterou dává školám státním.

Spor o učitelky mateřských škol

Královéhradecký kraj už dva roky řeší situaci církevní střední školy Sion, která žádá o navýšení kapacity pro dálkové studium předškolní a mimoškolní pedagogiky. Škola chce rozšíření ze dvou set studentů na dvojnásobek. Rada kraje nechtěla nová místa povolit, ministerstvo nakonec schválilo navýšení o pouhých 40 žáků.

Sion s řešením nesouhlasí a hodlá znovu podat žádost o navýšení. "Dálkové studium je určeno především současným učitelkám mateřských škol, jimž chybí vzdělání, bez kterého budou muset ze školek odejít. A to žádná jiná střední škola v kraji nenabízí," vysvětluje tisková mluvčí Sionu Kateřina Hegerová. Krajští politici tvrdí, že učitelek v mateřských školách je v kraji dostatek, stejně tak je prý dost škol, kde mohou studovat.

Ministryně školství Kateřina Valachová se naopak domnívá, že učitelek pro mateřské školy v Česku přebytek není. "Neshody mezi soukromými školami a záměry krajů jsou poměrně časté. S asociací krajů i jednotlivými hejtmany o tom budeme jednat," řekla Valachová.

Že si kraje na soukromé školy stěžují neprávem, tvrdí i tuzemské sdružení soukromých škol. "V posledních čtyřech letech rozhodlo ministerstvo v 99 procentech případů podle vůle kraje," přesvědčuje předseda sdružení Petr Jadrný. Navíc říká, že pokud je škola dobrá a rodiče i studenti o ni mají zájem, není důvod, aby neexistovala.

Nadšenci naštváli ministra

Za poslední rok zaniklo šestnáct soukromých středních škol, osm jich vzniklo. Jednou z nich je i Hořické gymnázium, které založila skupina bývalých učitelů ze státního gymnázia, jež kraj v Hořicích zrušil. "Nabídli jsme výuku zaměřenou na praktickou zkušenost. Trochu jiné vyučování, než je běžné na klasických gymnáziích. Po roce fungování jsme stabilizovali učitelský sbor, úspěšně jsme prošli kontrolou České školní inspekce," říká ředitelka školy Šárka Šandová.

Ministerstvo ale vznik hořického gymnázia vidí jako omyl. Jeho zápis do rejstříku škol povolilo, po protestech kraje to však tehdejší ministr školství Marcel Chládek označil za chybu. Slíbil navíc, že na všechny další žádosti osobně dohlédne. Přestože se kraj stavěl proti hořickému gymnáziu, navýšil letos kapacitu nedalekého gymnázia v Jičíně o třicet žáků. "Já jsem od počátku chtěla, aby v každém okresním městě bylo gymnázium se dvěma třídami čtyřletého a jednou třídou osmiletého gymnázia. Hořice nejsou okresní město, to je rozdíl," vysvětluje postup radní Královéhradeckého kraje Táňa Švormová.

Letos v září bude Švormová muset řešit další žádost o vznik soukromého gymnázia v Královéhradeckém kraji. V Polici nad Metují by ho rád otevřel Michal Bureš. Žákům chce nabídnout v kraji málo dostupné alternativní vzdělávání na víceletém gymnáziu. Inspiroval se pražským gymnáziem Přírodní škola, které se žáky často vyjíždí ven, mimo školu. "Rada města Police nad Metují projekt podporuje. Podle nás je smysluplný, budeme za něj bojovat," říká Bureš rozhodně.

SOUKROMÉ ŠKOLY V ČESKU

Už loni se sdružení soukromých středních škol pokusilo vyvrátit tvrzení krajů, že privátní sektor ohrožuje krajské školy. Podle něj jsou soukromé školy za posledních 6 let v horší situaci.

Úbytek žáků středních škol: Krajské 18 % Soukromé 29,6 % Zrušená gymnázia: Krajská 4
Soukromá 11

(od roku 2009/2010 do 2013/2014)

8 středních škol

soukromého zřizovatele zapsalo ministerstvo školství za loňský školní rok (2014/2015).
16 soukromých středních škol z rejstříku naopak vyškrtlo.

Soutěž o školu

Místopředseda sdružení Petr Jadrný uvádí, že – na rozdíl od krajských – soukromé školy bez žáků zanikají. "Kraje musí trochu soutěžit. Pokud soukromá škola nabídne lepší vzdělání a rodiče ji chtějí, proč by měla být zrušena?" míní.

Foto: Společně do nového V Hořicích na Jičínsku se loni stěhovaly střední školy do nových prostor, aby kraj ušetřil na nájemném a provozu.